

Drents Plateau

Partner in erfgoed en ruimtelijke kwaliteit

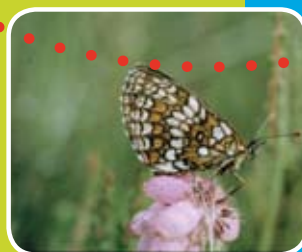

Drents Plateau en onderwijs

Als hét expertisecentrum voor erfgoededucatie in Drenthe kunnen onze consultants u helpen bij vragen als: Hoe kan ik erfgoededucatie integreren in mijn cultuurbeleid? Hoe voldoe ik aan de kerndoelen? Waar en wat voor erfgoed vind ik bij mij in de buurt? Welke educatieve mogelijkheden en activiteiten er zijn op het gebied van erfgoed in mijn omgeving? Kortom, voor alle zaken met betrekking tot erfgoededucatie! Wilt u meer weten? Neem gerust contact met ons op.

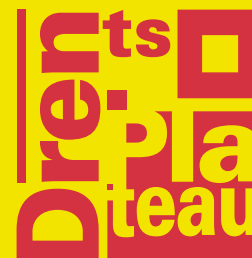
De afdeling erfgoededucatie:

- Geeft ondersteuning en advies aan scholen en erfgoedinstellingen
- Brengt onderwijs en erfgoedinstellingen bij elkaar
- Doet aan innovatie en onderzoek op het gebied van de doorgaande leerlijn erfgoededucatie
- Biedt deskundigheidsbevordering aan scholen en erfgoedinstellingen
- Ontwikkelt erfgoededucatieve producten voor een breed publiek

Nieuwsbrief Erfgoededucatie

voor het Drentse onderwijs

erfgoed en ruimtelijke kwaliteit

Welkom

Welkom bij deze editie van de nieuwsbrief erfgoededucatie. Ditmaal belichten wij de erfgoedsector landschap. Bij landschap denkt u misschien niet zo snel aan erfgoed. Toch hebben landschap en erfgoed vele bijzondere raakvlakken, welke we in deze nieuwsbrief zullen belichten. In deze nieuwsbrief vindt u een interview met Catrinus Homan, schaapherder in het Wapser- en Doldersummerveld, lestips rondom landschap, educatieve producten en natuurlijk de actuele erfgoedagenda voor de maanden september, oktober en november.

Drenthe

Weelderige heidegebieden, veenmeertjes, uitgestrekte bossen met kronkelige paadjes, celtic fields en hunebedden. Drenthe staat bekend om zijn prachtige (historische) landschap. Wie denkt dat Drenthe er altijd zo uit heeft gezien heeft het mis. Tot het einde van de 19e eeuw was Drenthe vrij kaal, met vooral heideland en stuifzanden. Door de uitvinding van de kunstmest waren grote schaapskuddes die voor mest moesten zorgen niet meer nodig. Daarom werden de heidevelden niet meer intensief begraasd. Sommige delen werden ontgonnen, andere werden bebost, om zo de stuifzanden te beteugelen. De bossen groeiden snel en werden een belangrijk kenmerk van het Drentse landschap. Zo is de mens voor een groot deel verantwoordelijk voor het weelderige landschap van Drenthe.

Colofon

De 'Nieuwsbrief erfgoededucatie' verschijnt 3 keer per jaar. Wilt u een (gratis) abonnement, of heeft u tips voor de erfgoedagenda of de nieuwsbrief, stuurt u dan een e-mail aan erfgoededucatie@drentsplateau.nl onder vermelding van uw naam, instelling en e-mailadres.

Samenstelling: Sanne Vellinga, Linda Reinalda, Sanne Kuipers (eindredactie)

Foto's: Maarten Westmaas e.a.
Vormgeving: Biche Eleveld

Drents Plateau
Postbus 117, 9400 AC Assen

bezoekadres:
Stationsstraat 11, Assen

(0592) 305 947
erfgoededucatie@drentsplateau.nl
www.drentsplateau.nl

Uitgelicht

Het erfgoedveld wordt doorgaans opgedeeld in de volgende zes erfgoedsectoren: archeologie, archieven, landschap, monumenten, musea en taal/ tradities (immaterieel erfgoed). In deze rubriek staat elke nieuwsbrief één erfgoedsector in de schijnwerper. Deze editie: landschap.

Kennismaken met...

Catrinus Homan, schaapherder op het Wapser- en Doldersummerveld.

Schaapherder is een bijzonder beroep, hoe bent u daar zo bijgekomen?

Vroeger wilde ik of boer of bioloog worden. Toch ging ik voor wat anders leren. In 1991 hoorde ik dat Natuurmonumenten een schaapherder zocht voor het Dwingelderveld. Dat leek me wel wat. Mijn vader was vroeger ook schaapherder, die cirkel is dus nu rond.

En nu bent u zelf schaapherder.

Ja, ik beheer zo'n 470 Schoonebeeker heideschape. Dat is een zeldzaam oud Drents ras. Er lopen wereldwijd maar zo'n 1400 rasechte schape van rond. Een prachtig soort schape, dat door zijn lange poten en atletische ranke bouw heel geschikt is voor ruig Drents terrein. Bij het drijven helpen mijn 3 Australian Working Kelpies, honden waarbij het schapendrijven in het bloed zit.

Wat vindt u mooi aan uw beroep?

De lammerperiode vind ik een hele mooie tijd. Het nieuwe leven, de moederdieren die zonder uitleg precies weten wat ze moeten doen. Ook maak ik alle seizoenen intens mee. Zelfs in regen, storm en vrieskou ben ik ongeveer 8 uur per dag buiten met de schape. Minder vind ik de groeiende regelgeving omtrent het houden van de schape.

Uw beroep is levend erfgoed, vindt u het belangrijk dat te behouden?

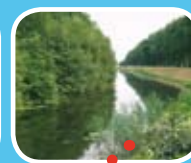
Zeker. Ik doe veel aan educatieve activiteiten om kinderen de waarde van de natuur bij te brengen. Ook kunnen ze zien dat schaapherder een oud beroep is, maar nog steeds zeer belangrijk is voor het landschap. Zo werk ik mee aan het behoud van deze prachtige gebieden en kan ik doen wat ik vroeger al wilde. Een combinatie van boer en bioloog.

Archeologie

Archieven

Landschap

Monumenten

Musea

Taal/traditie

Landschap

Een definitie van cultuurlandschap: een landschap dat onder invloed van de mens is gevormd. Daar tegenover staat het natuurlandschap, dat niet beïnvloed is door de mens. Tegenwoordig kennen wij in Nederland eigenlijk alleen nog cultuurlandschap. Nu denkt u misschien, wat jammer. Daar is helemaal geen reden voor. Het landschap in Nederland is prachtig, en elk landschap vertelt zijn eigen historische verhaal. Zo is ook het landschap in uw eigen omgeving gevolg van de keuzes en behoeftes van uw voorouders. Dat het belangrijk is om historisch landschap te behouden is een boodschap die u misschien wilt overbrengen op uw leerlingen. Hoe kunt u dat doen?

- Beleef het landschap met uw leerlingen. Ga eens met ze naar een natuurgebied in de buurt. Vraag uw lokale historische vereniging op locatie iets te vertellen over de geschiedenis van dat landschap. Kijkt u op www.drentslandschap.nl of www.ivn.nl/drenthe voor het aanbod van kinderactiviteiten, natuurgidsen en fietsroutes in uw eigen omgeving.
- Welke invloed had het landschap op de mens en andersom? Deze gevolgen zijn tot op heden zichtbaar. Zoek een oude foto van een landschap in uw buurt (b.v. via www.drentsarchief.nl of uw plaatselijke historische vereniging) en laat de leerlingen hiermee naar dezelfde plek gaan. Welke verschillen zien ze? Wat is gelijk gebleven? Vinden ze landschap ook erfgoed? Hoe ziet het landschap eruit over honderd jaar?
- Sta met de leerlingen eens stil bij namen van landschap. Bijvoorbeeld het Oranjekanaal, de Strubben- Kniphorstbos, waar komt de benaming vandaan?

In de spotlight

In deze nieuwsbrief is de erfgoedsector landschap uitgelicht. Daarom staan in de spotlight twee educatieve projecten uit deze erfgoedsector.

Leesbaar landschap

Welke geschiedenis heeft het landschap in jouw omgeving? In het project 'Leesbaar landschap' gaan leerlingen uit de omgeving van Hollandscheveld op zoek naar de sporen van de vervening in het veenkoloniale landschap. Door middel van een fietsontdektocht bekijken de leerlingen typische landschapselementen zoals wijken, bruggen en kanalen. Ze leren door gevarieerde en activeerende opdrachten de geschiedenis van dit gebied kennen.

Voor wie: groep 7 en 8 (scholen in Hoogeveen die deelnemen aan het Cultuurmenu)
Duur: 1 dag
Kosten: gratis voor scholen in Cultuurmenu Hoogeveen

Voor meer informatie: Bibliotheek Hoogeveen (0528) 268131

Mysteries van het Reestdal

Rondom de rivier de Reest, op de grens van Drenthe en Overijssel, ligt een prachtig gebied. Dit oeroude Reestdal bevat diverse geheimzinnige plekken die het decor vormen voor spannende verhalen over heksen, spookhazen, witte wieven of moordende en plunderende vagebonden. Nu heeft Kunst & Cultuur Overijssel (KCO) een prachtige website gemaakt waarin deze verhalen, mythen en sagen op verschillende manieren worden verteld. Zo kunt u verhalen, afbeeldingen en video's bekijken. Zelfs bestaat de mogelijkheid een audiotour te downloaden. De audiotour kunt u gebruiken bij een wandeling door het gebied met de leerlingen.

Voor wie: groep 8
Duur: kunt u zelf bepalen
Kosten: de website is gratis toegankelijk

Voor meer informatie: KCO, Girbe Buist, (038) 422 50 30
Website: <http://www.mysteriesvanhetreestdal.nl>

Week van de geschiedenis: Land & Water

Waarom hebben we zwemles op school? Sinds wanneer? En hoe komt het dat er in Nederland zo veel sloten, grachten en kanalen zijn? Was dat vroeger ook al zo?

In 2010 staat de Week van de Geschiedenis in het teken van het thema Land & Water. U kunt aansluiten op dit thema met Nationale Canonvensters zoals 'De Grachtengordel' en 'De haven van Rotterdam'. Maar ook Drenthe heeft een rijke geschiedenis op het gebied van water, denkt u aan het graven van de kanalen voor de vervening (b.v. Oranjekanaal). Wie groeven die kanalen, hoe lang duurde dat? Wat zie je daar nu nog van terug in Drenthe?

Op www.drentsarchief.nl vindt u bijzonder filmmateriaal waarmee u uw lessen over vervening en water in Drenthe kunt ondersteunen. Ook kunt u in de Week van de Geschiedenis een bezoek brengen aan een culturele instelling in uw omgeving. De bibliotheek Hoogeveen heeft bijvoorbeeld een fototentoonstelling van water in en om Hoogeveen door de jaren heen.

Kijkt u op www.weekvandegeschiedenis.nl voor het totale aanbod.

Hondsrug wordt eerste Geopark van Nederland?

De Hondsrug is een uniek geologisch gebied. Deze keileemrug kent al duizenden jaren een bewoningsgeschiedenis en vormde een soort prehistorische snelweg. De hondsruggemeenten en een aantal Drentse instanties hebben de handen ineengeslagen om van het bijzondere gebied een Geopark te maken. Drents Plateau is aanvrager van het project.

In een Geopark worden aardkundige waarden ingezet voor de ontwikkeling van geotoerisme, vaak in combinatie met cultuurhistorie en natuur en landschap. De samenwerkende partijen willen door middel van toeristische producten het verhaal van de Hondsrug vertellen. Uiteindelijke doel is van de Hondsrug het eerste erkende Geopark in Nederland te maken.

www.drentsplateau.nl

Erfgoedagenda

Datum	Wat te doen?	Waar?	Voor wie?	Meer informatie?
11 en 12 september	Open monumentendag Thema: de smaak van de 19e eeuw	Bij veel monumenten in Drenthe	Iedereen die een bijzonder monument van binnen wil zien.	www.openmonumentendag.nl
26 september	Magical Mystery Tour	Boerderij Kamps, Kamps 1, Rolde	Alle belangstellenden	Opgave verplicht info@journeypraktijk.nl of (0592) 859382, € 20,- (tot 16 jr €15,-)
t/m 27 september	de foto-expositie Sporen van het verleden	Beeldentuin van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork	Alle belangstellenden	info@kampwesterbork.nl of (0592) 592600 www.kampwesterbork.nl
3 oktober	Start Oktobermaand Kindermaand	Bij 83 instellingen in heel Drenthe	Kinderen tussen de 4 en de 12 jaar	www.kindermaand.nl
6 t/m 16 oktober	Kinderboekenweek Thema: De grote tekententoonstelling- beeldtaal in boeken	Allerlei activiteiten in heel Drenthe	Alle kinderen	www.kinderboekenweek.nl
16 t/m 24 oktober	Week van de geschiedenis. Thema: Land & Water	Voor activiteiten bij u in de buurt zie de website.	Alle belangstellenden	www.weekvandegeschiedenis.nl
20 november	Roofvogeldemonstratie door valkenier Ruud Sanders	Steenhopenweg 4, Drouwen	Alle belangstellenden	info@hetboomkroonpad.nl of (0592) 377305. Elke 3e zondag van de maand 14.00 en 15.30 uur gratis

De vredesboom in Emmen

Op de hoek Stationsstraat- Hoofdstraat in Emmen staat een grote kastanjeboom met een bijzonder verhaal.

De boom is geplant door de inmiddels overleden Johan Sjouke Postma. Dit deed hij in de tuin van het Hotel Postma van zijn vader. Tegen het einde van de eerste Wereldoorlog verbleven daar veel Belgische vluchtelingen. Toen de vrede uitbrak op 11 november 1918 heeft Johan op verzoek van zijn vader een kastanje geplant. Het jongetje sprak daarbij de wens uit dat het een vredesboom zou worden. De boom groeide uit tot een machtig formaat.

Bijna was de boom gekapt. Jaren geleden klaagden omwonenden dat de boom zoveel zonlicht wegnam. Dhr. Postma schreef hierop een brief met het verhaal aan de gemeente met het verzoek er een bordje bij te plaatsen. De gemeente heeft hieraan voldaan maar de boom ook flink laten snoeien. De boom staat, 92 jaar oud, nog steeds fier overeind in Emmen. Nog wel.

Bron: www.historisch-emmen.nl

Magical Mystery Tour

Een fantastische rondleiding van ca. anderhalf uur over Kampsheide met ware en onware(Drentse) verhalen en historische feiten. Een toer vol verrassingen, klank en beeld, waarna je 't Broams veltie nooit meer met dezelfde ogen zult bekijken. Verhalen zitten in onze genen. De boerderij Kamps en omgeving is het prachtige decor van deze vrolijke verhaal-voorstelling. Kom, en luister mee! Laat u meevoeren door Jeanet Landman - verhalenvertelster, Gonne Klein en Willem Gülcher - acteur en muziek. Geschikt voor zowel volwassenen en kinderen. Opgave is noodzakelijk i.v.m. een maximum aantal deelnemers. De voorstelling begint om 17.00 uur.

